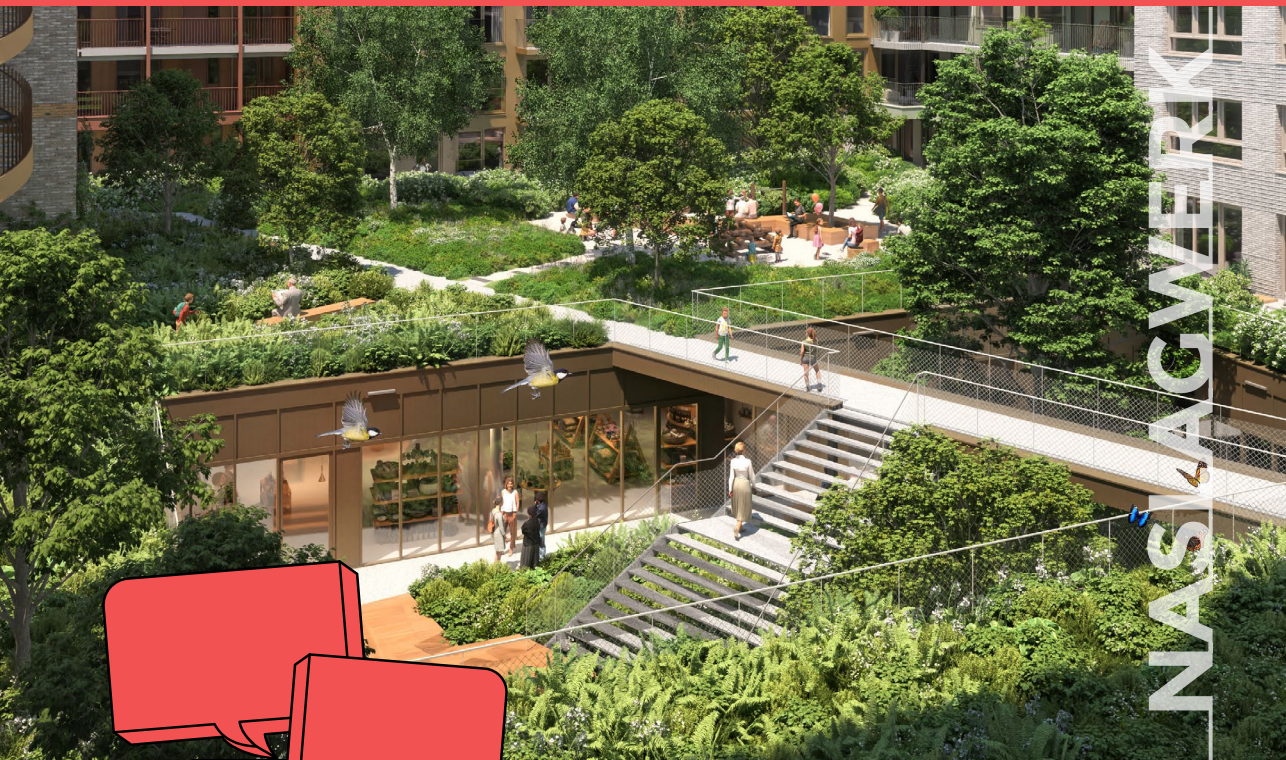

MERWEDE LAB

Erfgoedbeleving

In samenwerking met: The Missing Link

Social Design

COLOFON

Eerste druk

In opdracht van het Merwede LAB, uitgevoerd door/in samenwerking met The Missing Link

Merwede LAB brengt impactvolle, praktisch toepasbare, duurzame innovaties en interventies op het vlak van duurzame energie, circulair bouwen, social design, gezond stedelijk leven in het planproces van Merwede.

© Merwede LAB

Inhoudelijke vragen of opmerkingen?

Neem contact op via:

arjan.vanwingerden@greystar.com

We hebben ons best gedaan om van alle foto's en afbeeldingen de oorspronkelijke eigenaar te achterhalen. Mocht u van mening zijn dat een foto of afbeelding onterecht zonder toestemming is opgenomen verzoeken wij u contact op te nemen met de auteur.

Vormgeving: Studio Flauwer

Disclaimer: Dit naslagwerk dient ter inspiratie voor het verleggen van de lat in Merwede. Uitkomsten van het Merwede LAB zijn nooit automatisch aanvullende eisen of toetsingskaders. Alleen als expliciet in het Eigenarencollectief het besluit wordt genomen, kan de lat verlegd worden.

Mede mogelijk gemaakt door:

Het eigenarencollectief:

Gemeente Utrecht, Janssen de Jong, BPD | Bouwfonds Gebiedsontwikkeling, Synchron, Boelens de Gruyter, G&S, AM, Greystar, Roundhill Capital, Lingotto en 3T Vastgoed.

EFRO React EU en Kansen voor West II

EUROPESE UNIE

Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
Mede gefinancierd in het kader van de respons
van de Unie op de COVID-19-pandemie.

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD

1. INLEIDING

1.1	Aanleiding en doel	9
1.2	De meerwaarde van erfgoed	10
1.3	Aanpak	11
1.4	Verantwoording	12
1.5	Leeswijzer	12

2. HET VERHAAL VAN MERWEDE

2.1	Verhaal van de Plek	15
2.2	Verhaallijnen	17
2.3	Agenda van de Plek	18
2.4	Bouwstenen voor erfgoedbeleving	19
2.5	Verhalenkaart	22
2.6	Doelgroepen Merwede	24
2.6.1	Doelgroep Greystar	24
2.6.2	Leefstijlen	25
2.6.3	Doelgroep Verhaal van Merwede	26
2.7	Vormentaal	27

3. BIJLAGEN

Bijlage 1:	Verhaal van de Plek	29
Bijlage 2:	Inspiratie en referentieprojecten	29
Bijlage 3:	Verhalenkaart	29

"DE GESCHIEDENIS LAAT ZIEN DAT DIT GEBIED CONTINU IN VERANDERING IS EN IEDERE KEER WEER OPNIEUW MOET BEGINNEN. HIERDOOR IS ER WEINIG TERUG TE ZIEN VAN HET VERLEDEN.

DES TE MEER AANLEIDING OM DE VERHALEN VAN HET VERLEDEN TE VERTELLEN IN DE NIEUWE PLANONTWIKKELING."

VOORWOORD

Beste betrokkene bij Merwede,

De betekenis van de plek speelt een cruciale rol in het versterken van de identiteit en verbondenheid van stedelijke gebieden. In de huidige Merwedekanaalzone is nog maar weinig zichtbaar van het verleden. Veel historische gebeurtenissen, archeologische resten en gebruiksverhalen zijn niet of nauwelijks waarneembaar en moeilijk te beleven in het heden.

Verhalen vormen een essentiële schakel in het creëren van een herkenbare identiteit voor een gebied. Het is van grote waarde om deze verhalen te kennen, te delen en te gebruiken. Ze zorgen ervoor dat mensen zich verbonden voelen met een plek en dat een gebied meerwaarde en betekenis krijgt.

Daarom verkent Merwede LAB de mogelijkheden om potentieel interessante archeologische vondsten samen met verhalen van het verleden in te zetten voor de realisatie, het ontwerp en de inrichting van een paviljoen.

The Missing Link is gevraagd om onderzoek te doen naar het verleden van het plangebied met als doel dit door te vertalen naar de ontwikkeling van het gebied en het paviljoen. Zo kunnen we het verleden zichtbaar en beleefbaar maken.

Dit naslagwerk biedt inzicht in de verkregen kennis over het verhaal van Merwede.

Hartelijke groet,
Mirjam Schmöll | Programmamanager Merwede LAB

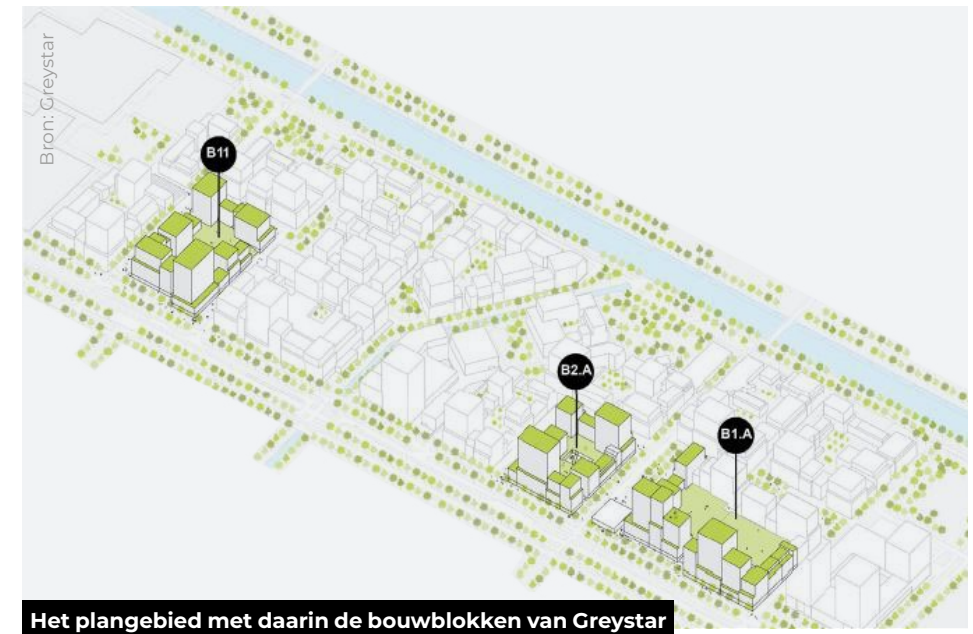
Met medewerking van The Missing Link

1

INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

De Merwedekanaalzone, het gebied tussen het Merwedekanaal en de Europa-laan, verandert de komende jaren van een bedrijventerrein in een levendig stuk Utrecht. Vastgoedontwikkelaar Greystar ontwikkelt in het gebied de bouw-blokken B1.A, B2.A en B.11. Daarnaast realiseert Greystar op het zuidelijk Wijkplein een paviljoen met een nog nader te bepalen multifunctionele invulling.

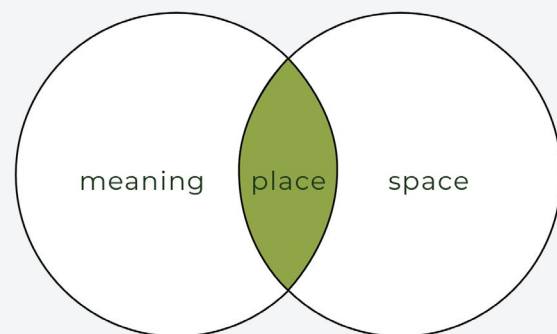
Graag verkent Greystar de mogelijkheden om potentieel interessante archeologische vondsten samen met verhalen van het verleden in te zetten voor de realisatie, het ontwerp en de inrichting van het paviljoen.

The Missing Link is gevraagd om onderzoek te doen naar het verleden van het plangebied, met als doel om inspiratie te bieden voor de conceptontwikkeling van het paviljoen. Daarnaast is The Missing Link gevraagd om een overzicht van financieringsmogelijkheden te maken, die een bijdrage kunnen leveren aan de realisatie van de conceptontwikkeling.

1.2 DE MEERWAARDE VAN ERFGOED

In de Merwedekanaalzone is tegenwoordig nog maar weinig terug te zien van het verleden. Veel (historische) gebeurtenissen, archeologische resten in de grond en verhalen van gebruik zijn niet of nauwelijks zichtbaar en moeilijk te beleven in het heden.

Het is waardevol om deze verhalen te kennen, te delen en te gebruiken. Verhalen zijn belangrijk. Ze zorgen ervoor dat mensen zich verbonden voelen met een plek, en geven een gebied een herkenbare identiteit. Daarom is het cruciaal om de context van het gebied te kennen. Een plek waarmee mensen zich verbonden voelen en zich kunnen identificeren geeft meerwaarde en betekenis. Het maakt van een plek een thuis.

Historische waarden vormen een inspiratiebron voor ontwerpers. Een ruimtelijk ontwerp gebaseerd op identiteit maakt de omgeving interessanter en mooier.

Een herkenbare identiteit versterkt de band tussen bewoners, lokale initiatiefnemers en besluitvormers en geeft ze een gevoel van trots op 'hun' gedeelde geschiedenis.

Een plek met een herkenbare identiteit trekt meer bewoners, bedrijven en bezoekers.

De meerwaarde van erfgoedinclusieve gebiedsontwikkeling

Bron: TML

1.3 AANPAK

The Missing Link heeft door middel van deskresearch en een gesprek met de archeoloog van de gemeente Utrecht onderzoek gedaan naar het Verhaal van de Merwedekanaalzone. Het verhaal is gepresenteerd aan Greystar, Group A architects en de gemeente. In de vorm van een ontwerpatelier is deze groep vervolgens aan de slag gegaan met het bepalen van de kernwaarden, de rode draad en welk verhaal we waar kunnen vertellen.

Het Verhaal van de Merwedekanaalzone en de input van het ontwerpatelier zijn verwerkt naar:

- verhaallijnen;
- een beknopte verhalenkaart;
- een overzicht van inspirerende ideeën en referentieprojecten voor erfgoedbeleving en -benutting.

De beperkte scope van de opdracht bood geen ruimte om bovenstaande producten volledig uit te werken. Dit document moet gezien worden als inspiratie voor de vertaling van de geschiedenis van de Merwedekanaalzone en dient verder uitgewerkt te worden in een ontwerp, uitvoeringsprogramma c.q. -plan en een subsidieaanvraag voor de uitwerking en realisatie.

Tot slot is een scan gemaakt van potentiële subsidieregelingen die aangevraagd zouden kunnen worden om de ideeën verder uit te werken en te realiseren in de volgende fase van de planontwikkeling. Ter voorbereiding op de volgende fase zijn verschillende financieringsmogelijkheden in kaart gebracht. Hiervoor is ingezet op subsidieregelingen voor erfgoedbeleving, cultuur en participatie. In een Excelbestand zijn regelingen op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau in kaart gebracht, met een toelichting op het type regeling, het aan te vragen budget, de regelingsduur, de randvoorwaarden en een procentuele inschatting van hoe goed de aanvraag aansluit bij de regeling. Indien er wordt besloten een subsidieaanvraag in te dienen, zal onze input verder uitgewerkt moeten worden. Desgewenst kunnen wij u in het vervolgtraject hierbij begeleiden.

1.4 VERANTWOORDING

De informatie over de planvorming voor het ontwikkelgebied is beschikbaar gesteld door Greystar. De informatie over de historie van het gebied is gebaseerd op bureauonderzoek, digitaal archiefonderzoek en een gesprek met gemeentelijk archeoloog E. Graafstal, gemeente Utrecht. Het ontwerpatelier vond op 1 maart plaats met Greystar, Group A architects en gemeente Utrecht, onder leiding van The Missing Link.

De afbeeldingen uit het Verhaal van de Plek zijn afkomstig uit:

- hetutrechtsarchief.nl
- www.centraalmuseum.nl/nl/ontdek/collectie
- ooginalinbeeld.nl
- beeldbank.nimh.nl
- www.usine-utrecht.nl

Alle gebruikte afbeeldingen zijn rechtevrij.

Het gebruikte kaartmateriaal uit het Verhaal van de Plek is afkomstig uit:

- topotijdreis.nl
- archiefeeland.nl
- www.geldersarchief.nl
- rhcrijnstreek.nl

1.5 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 geeft een toelichting op het Verhaal van de Plek en de daaruit gedestilleerde Verhaallijnen en een Verhalenskaart. In hoofdstuk 3 worden de bouwstenen geschetst waarmee het Verhaal beleefbaar kan worden gemaakt in het gebied.

Bijlage 1 bevat het Verhaal van de Plek. Bijlage 2 bevat een aantal inspirerende referentieprojecten met verschillende uitwerkingsvormen voor benutting en beleving van erfgoed. Bijlage 3 betreft een grotere afbeelding van de Verhalenskaart uit paragraaf 3.4.

2

HET VERHAAL VAN MERWEDE

2. HET VERHAAL VAN MERWEDE

Veel lagen uit de geschiedenis van de Merwedekanaalzone zijn tegenwoordig niet meer zichtbaar in het plangebied. Het is waardevol om kennis te maken met deze verhalen uit het verleden, om ze vervolgens te delen en te gebruiken. Het verleden geeft immers ook vorm aan het nu en de toekomst.

In dit hoofdstuk reis je door de geschiedenis van de plek en leer je de verhaallijnen en hun bijbehorende verhalen van Merwede kennen. Ze vormen de basis voor erfgoedbeleving en bieden koppelkansen met ontwerp en programmering.

Een groep arbeiders van de Handelskamer (HaKa) in 1934

Greystar Merwedekanaalzone

Verhaal van de Plek

The
Missing
Link

Screenshot van de eerste slide van het Verhaal van de Plek

2.1 VERHAAL VAN DE PLEK

The Missing Link heeft voor het Verhaal van Merwede onderzoek gedaan naar de ontstaansgeschiedenis van het gebied. Hiervoor is teruggereisd tot het ontstaan van het landschap rondom Utrecht in de ijstijd, waar in die tijd de loop van de Rijn werd bepaald. De rivieren in die tijd hadden de vrije loop, waardoor er in de regio rondom Utrecht diverse stroomruggen ontstonden met hoge stroomruggen en veenmoeras. Het verhaal van de plek vertelt vervolgens de verschillende verhalen van het veranderende landschap, de verschillende bewoners van het gebied en de aantrekkingskracht van de Rijn waar Utrecht zijn oorsprong aan te danken heeft. Het verhaal van de plek neemt je mee langs de tijd van de Romeinen, de grootschalige ontginning in de late middeleeuwen en de handel en industrie via de Vaartsche Rijn, het ontstaan van het Merwedekanaal, bedrijvigheid aan het kanaal en het ontstaan van het Kanaleiland na WOII. Het plangebied heeft veel verandering gekend, heeft zich meermaals aangepast aan de tijd, waardoor er weinig sporen van het verleden terug te vinden zijn. Toch zijn er archeologische sporen van de late ijstijd en de Romeinse tijd gevonden, is het perceelpatroon van de ontginning terug te zien in de verkaveling, en is de Mobach-plateelbakkerij een restant van de steen- en pannenindustrie van de 19e eeuw. Voor het complete verhaal, bekijk [Bijlage 1: https://bit.ly/4aWrxuv](https://bit.ly/4aWrxuv).

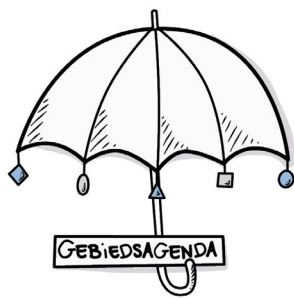
2.2 VERHAALLIJNEN

Voor het beleefbaar maken van de historie van de Merwedekanaalzone is het belangrijk om goed na te denken over waar en hoe je de verschillende verhalen wilt vertellen.

Op de tabel staan per verhaallijn steeds de belangrijkste locaties aangegeven:

Dynamisch landschap		Harde werkers		Kracht van het water	
1	De ijstijd: reizend ijs en kronkelende rivieren	8	Steentijd, bronstijd en ijzertijd: de eerste bewoners op droge stuwwallen	17	Romeinse tijd: strategische ligging aan de Rijn en de Limesweg
2	Late ijstijd: landschap van rivieren, stroomruggen en veenmoerassen	9	Romeinse tijd: lokale medestanders en opstand	18	Vroege middeleeuwen: Trecht aan de Rijn
3	Late middeleeuwen: woeste gronden & polderlandschap	10	Late middeleeuwen: onvrije boeren en kolonisten ontginnen het land	19	12e eeuw – 20ste eeuw: Vaartsche Rijn - winstgevend water
4	13e eeuw – WOII: agrarisch buitengebied	11	17e eeuw: trekvaart en armenzorg	20	Late 19e eeuw: Merwedekanaal
5	Post WOII: uitbreidingsplan – wonen en werken op Kanaleiland	12	Eind 19e eeuw: polderjongens graven het Merwedekanaal	21	20ste eeuw: Amsterdam-Rijnkanaal
6	Jaren 80: van industrie naar diensten- en maakindustrie	13	Hovenierfamilies voorzien de stad van groenten en fruit		
7	21ste eeuw: van bedrijventerrein naar bruisende wijk	14	Vanaf de 20ste eeuw: vermaak op het Merwedekanaal		
		15	2e helft 20ste eeuw: industrie, kantoor en straatwerk.		
		16	21ste eeuw: samen bouwen aan een bruisende wijk		

2.3 AGENDA VAN DE PLEK

Gebiedsagenda Merwede

Bron: TML

2.4 BOUWSTENEN VOOR ERFGOEDBELEVING

Hieronder worden per verhaallijn alle locaties toegelicht. Om tot de uiteindelijke bouwstenen te komen, bespreken we per locatie de volgende elementen:

De ingrediënten bestaan uit een omschrijving, suggesties voor uitwerking en referentiebeelden ter inspiratie. Voor de daadwerkelijke uitvoering en oplevering zal het ontwerpteam de locaties definitief moeten uitwerken om opgenomen te worden in het ontwerp. In het laatste hoofdstuk wordt besproken welke stappen daarvoor moeten worden genomen.

1. Special Zuidelijk Wijkplein

In de special kan het agrarisch verleden worden gecombineerd met een horecaconcept. Door middel van een combinatie van verhaallijn 1 en 2 kan je het verhaal vertellen van het gebruik van het land en de hoveniersgeschiedenis in het gebied. Dit kan zich vertalen naar thema's zoals gezond eten, vega/vegan keuken, lokale en/of bio producten en de Merwede Pluktuin.

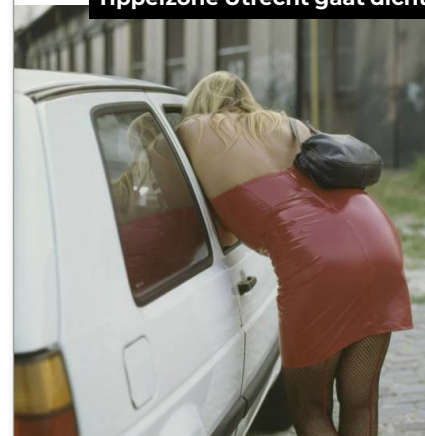
2. Openbare ruimte Zuidelijk Wijkplein

Op het Zuidplein kan het verhaal van het water worden verteld bij de waterspiegel en de stepping stones.

3. Entree B1.A, B2.A & B11

De entreehallen bieden de mogelijkheid om de menselijke kant van de geschiedenis van Merwede centraal te stellen. Hierbij kunnen verschillende verhalen uit verhaallijn 2 uitgelicht worden door middel van beeld en een korte tekst. Door middel van een QR-code kan de lezer meer informatie tot zich nemen.

Tippelzone Utrecht gaat dicht

Polderjongens

4. Binnentuinen B1.A, B2.A & B11

De binnentuinen zijn een geschikte plek om het veranderende landschap van het gebied te vertellen. Dit kan vertaald worden in het landschappelijk ontwerp en/of als objecten die ieder een verhaal vertellen. De verschillende verhalen uit verhaallijn 1 uitgelicht bieden inspiratie voor te vertellen verhalen. Door middel van een QR-code kan de lezer meer informatie tot zich nemen.

5. Verhalenroute openbare ruimte en binnentuinen

Naast de drie bovenstaande locaties kunnen de drie verhaallijnen verteld worden in de gehele Merwede-woonwijk. De verhalenroute kan fungeren als lijm tussen de verschillende ontwikkellocaties. De punten langs deze routes zijn verdeeld over het hele plangebied, en de bezoeker loopt chronologisch door de tijd.

Om verrommeling in het gebied te voorkomen, adviseren wij zo min mogelijk klassieke informatieborden te plaatsen en vooral gebruik te maken van beeldende 'borden' met een QR-code en app die de passant toegang geeft tot meer informatie. Uit de vormgeving moet duidelijk blijken bij welke verhaallijn het hoort. Om de verhalen te verlevendigen, kan ervoor worden gekozen om meerdere personages, bestaand of fictief, in het leven te roepen die de verhalen vertellen.

Referentiebeelden informatieborden met personages

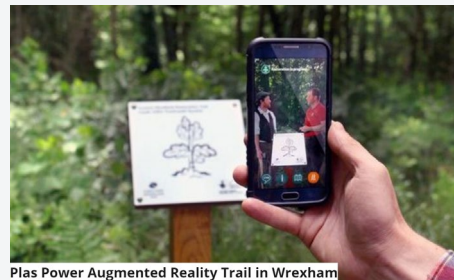
Informatiebord Watersnoodramp door Studio Kloeg

Jardins des pionniers, Quebec Canada

1627 Groenlo

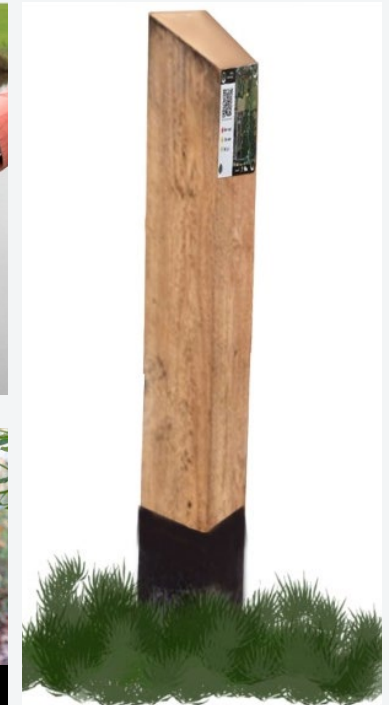

Plas Power Augmented Reality Trail in Wrexham

Bron: Gemeente Utrecht – Lunettenpark

Referentiebeelden bewegwijzering en paaltjes

Bron: Gemeente Utrecht – Lunettenpark

De volledige belevingsroutes kunnen geplaatst worden op de Merwede-website: merwede.nl. Optioneel is de belevingsroute verwerkt in een applicatie voor de telefoon of tablet waarin tekst, beeld en audio is verwerkt die toegankelijk is met een QR-code.

2.5 VERHALENKAART

De verhalen zijn rondom de bouwblokken in thema's geclusterd:

- **B1.A:** Romeinse tijd & middeleeuwen – *Rondom de vindplaats van de Limesweg.*
- **B2.A:** Industrie
- **B11:** Ontstaan van het landschap – *Dicht bij vindplaats van de stroomgeul met het zwaard, 2 hondjes, brug en de visfuik.*
- **Paviljoen:** Agrarisch buitengebied
- **Zuidplein:** Water en kanalen

Dynamisch landschap	Harde werkers	Kracht van het water
1 De ijstijd: reizend ijs en kronkelende rivieren	8 Steentijd, bronstijd en ijzertijd: de eerste bewoners op droge stuwwallen	17 Romeinse tijd: strategische ligging aan de Rijn en de Limesweg
2 Late ijstijd: landschap van rivieren, stroomruggen en veenmoerassen	9 Romeinse tijd: lokale medestanders en opstand	18 Vroege middeleeuwen: Trecht aan de Rijn
3 Late middeleeuwen: woeste gronden & polderlandschap	10 Late middeleeuwen: onvrije boeren en kolonisten ontginnen het land	19 12e eeuw – 20ste eeuw: Vaartsche Rijn - winstgevend water
4 13e eeuw – WOII: agrarisch buitengebied	11 17e eeuw: trekvaart en armenzorg	20 Late 19e eeuw: Merwedekanaal
5 Post WOII: uitbreidingsplan – wonen en werken op Kanaleneiland	12 Eind 19e eeuw: polderjongens graven het Merwedekanaal	21 20ste eeuw: Amsterdam-Rijnkanaal
6 Jaren 80: van industrie naar diensten- en maakindustrie	13 Hovenierfamilies voorzien de stad van groenten en fruit	
7 21ste eeuw: van bedrijventerrein naar bruisende wijk	14 Vanaf de 20ste eeuw: vermaak op het Merwedekanaal	
	15 2e helft 20ste eeuw: industrie, kantoor en straatwerk.	
	16 21ste eeuw: samen bouwen aan een bruisende wijk	

Verhalenkaart Merwede

Verhalenkaart Zuidplein

Dynamisch landschap	Harde werkers	Kracht van het water
3 Late Middeleeuwen: woeste gronden & polderlandschap	10 Late Middeleeuwen: onvrije boeren en kolonisten ontginnen het land	19 12e eeuw – 20ste eeuw: Vaartsche Rijn - winstgevend water
4 13e eeuw – WOII: Agrarisch buitengebied	13 Hovenierfamilies voorzien de stad van groenten en fruit	20 Late 19e eeuw: Merwedekanaal

Verband met straatnamen

De straatnamencommissie van de gemeente Utrecht heeft in november 2023 een voorstel gedaan voor straatnamen in Merwede. The Missing Link heeft verkend of de plaatsing van verhalen te combineren is met deze toewijzingen, maar onze conclusie is dat niet alle verhalen zich goed lenen voor de voorgestelde straatnamen.

2.6 DOELGROEPEN MERWEDE

In het stedenbouwkundig plan wordt de doelgroep voor de toekomstige wijk als volgt omschreven:

Merwede wordt aantrekkelijk voor een brede doelgroep van jonge stedelingen, senioren, alleenstaanden, stellen, gezinnen, starters, doorgroeiërs, maar ook voor kwetsbare doelgroepen (en uiteraard heel veel dieren!). Het biedt een gedifferentieerd aanbod voor mensen met verschillende banen, achtergronden en inkomens. Het wordt een plek met een hoge stedelijke dichtheid voor iedereen die graag modern en comfortabel stedelijk wil wonen en leven, in een autovrije omgeving.

Een brede doelgroep van jonge stedelingen, senioren, alleenstaanden, stellen, gezinnen, starters, doorgroeiërs en zorgbehoevenden zal hier graag willen wonen. De verwachting is dat de grootste belangstelling zal komen van jongeren tot 30 jaar en van de groep 30 tot 54 jaar.¹

2.6.1 Doelgroep Greystar

Greystar zal zich vooral richten op:

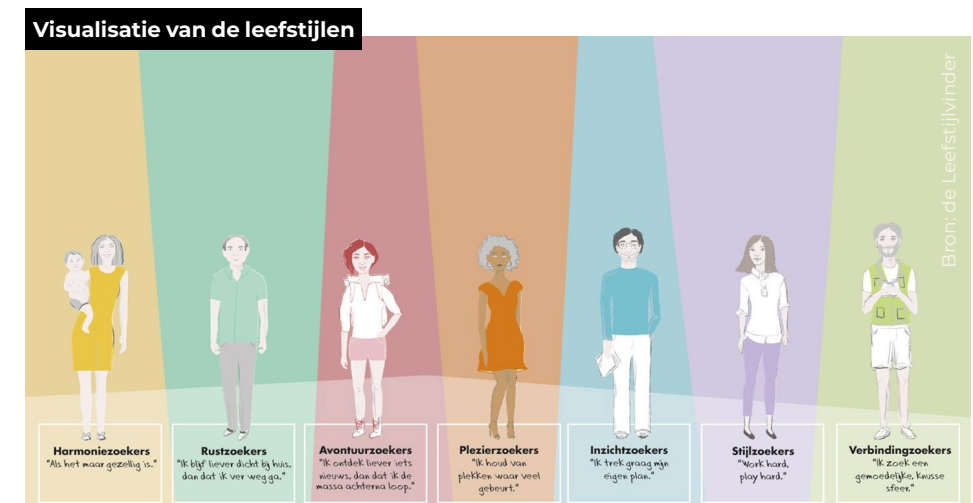
- studenten
- starters
- alleenwonenden
- jonge koppels
- jonge gezinnen
- essentiële beroepen
- doorstromers uit sociale woningbouw
- hogere inkomensgroepen

2.6.2 Leefstijlen

Data-analysebureau Springco heeft onderzoek gedaan naar de potentiële woningmarkt voor het hoogstedelijke milieu dat in Merwede wordt gerealiseerd. Zij hebben genoteerd dat de volgende leefstijlen de meest interessante doelgroepen zijn om aan te trekken als potentiële woningzoekers:

- rode leefstijl (actief, trendsettend)
- paarse levensstijl (zelfverzekerd, ondernemend)
- oranje levensstijl (enthousiast)

De leefstijlen waar Merwede zich op richt kunnen voor de erfgoedbeleving verder uitgewerkt worden met de Leefstijlvinder, gebaseerd op het BSR™-model. Deze leefstijlen zijn toegespitst op hoe elke leefstijl recreëert.

¹ Stedenbouwkundig Plan Merwede, 6 november 2020

2.6.3 Doelgroep Verhaal van Merwede

The Missing Link heeft voor het Verhaal van Merwede diverse gebruikersgroepen op het oog, aangezien de nieuwe woonwijk niet slechts één doelgroep bedient.

Om verschillende typen gebruik te stimuleren beschrijft The Missing Link de volgende bezoekers:

- bewoners van de woningen van Greystar;
- buurtbewoners van Merwedekanaalzone;
- bewoners van de aangrenzende (bestaande) woonwijken;
- bezoekers van de horeca in het paviljoen;
- bezoekers van het gebied die functies of mensen in het gebied komen bezoeken.

Op basis van de verschillende typen gebruikers is nagedacht over hoe zij de verhalen kunnen beleven:

- Hoe neemt de gebruiker het liefst informatie tot zich: lezend, luisterend, kijkend, spelend.
- Iemands aandachtsspanne: dit vertaalt zich in hoeveel informatie wordt aangeboden, en op welke manier.
- De snelheid waarmee iemand zich door het gebied beweegt. Of staat/zit iemand juist stil? Met de kennis dat Merwede een autoluw gebied zal zijn, wordt ervan uitgegaan dat men zich wandelend, joggend of rijdend op (elektrische) fiets, step of fatbike zal voortbewegen.
- Met welke regelmaat komt de bezoeker in contact met het verhaal? Niet iedereen neemt graag informatie tot zich door een bord te lezen, en als bewoners lees je maar één keer een verhaal. De verhalen zijn daarom op verschillende manieren te ervaren. Denk aan een mix van tekst, (bewegend) beeld en audio.

2.7 VORMENTAAL

Met de verschillende gebruikers in gedachten zijn per locatie een aantal vragen gesteld, om meer richting te kunnen geven aan de uitwerking van de verhalen:

- Wat is de omvang van het verhaal dat verteld wordt?
- Is er sprake van rust of reuring op deze locatie?
- Bij welke verhaallijn hoort deze locatie?
- Hoe kan iemand het verhaal tot zich nemen?
- Wordt het verhaal fysiek verteld, of digitaal?
- Vertellen we het verhaal permanent, of tijdelijk?
- Welke zintuigen worden hier geprikkeld?

Door antwoord te geven op deze vragen, wordt steeds duidelijker welke samenhang en invulling het beste passen bij de erfgoedbeleving op de aangegeven plekken.

3

BIJLAGEN

BIJLAGEN

Bijlage 1: Verhaal van de Plek – <https://bit.ly/4aWruxv>

Bijlage 2: Inspiratie en referentieprojecten – <https://bit.ly/3UwG7TE>

Bijlage 3: Verhalenkaart – <https://bit.ly/3QjM83K>

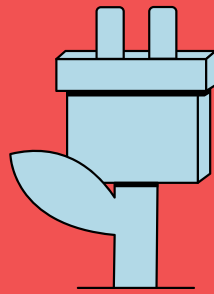
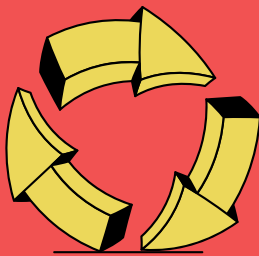
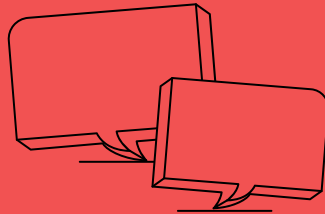
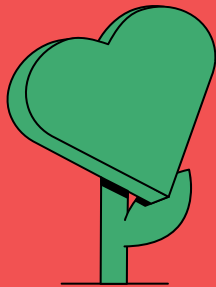
MERWEDE LAB

LOLA Landscape Architects

www.merwedelab.nl

MERWEDE LAB

www.merwedelab.nl